

CykelTuristVeckan

25 år

CT under 25 år i text och bild

CykelTuristVeckan

Ett universitet i Sverige-kunskap

Denna lilla skrift har tryckts i 3000 exemplar till CTV-jubileet i Vänersborg 2007.
Tryck: VTT Grafiska Vimmerby. Papper 150 g Maxi Gloss

CykelTuristVeckor har arrangerats i:

- 1983 Varberg
- 1984 Malmö
- 1985 Norrköping
- 1986 Nässjö
- 1987 Karlskrona
- 1988 Boden-Älvsbyn-Luleå-Piteå
- 1989 Visby
- 1990 Ystad
- 1991 Örebro
- 1992 Varberg: 2
- 1993 Ludvika
- 1994 Örnsköldsvik
- 1995 Helsingborg
- 1996 Östersund
- 1997 Kalmar
- 1998 Gagnef
- 1999 Karlskrona: 2
- 2000 Eskilstuna
- 2001 Eksjö/Nässjö
- 2002 Varberg: 3
- 2003 Sigtuna
- 2004 Sundsvall
- 2005 Ulricehamn
- 2006 Oskarhamn
- 2007 Vänersborg (25-årsjubil.)

En pinglande fanfar för CykelTuristVeckans 25 år!

"Den bästa veckan på hela året!" sa han alltid, vår trägne CTV-deltagare från Vårgårda.

Och många tycks hålla med honom. Ett livligt kramande vid varje invigning vittnar om att här möts många stammisar från tidigare år och är väldigt glada åt det. Och många nya tillstöter hela tiden, vilket också gläder oss stort.

Första steget mot vår svenska CykelTuristVecka togs redan 1982 på en ledarkurs för Cykelfrämjare i kretsarna. Nils Wemmenhed från Malmö undrade då om vi inte kunde importera fransmännens modell av cykelturistvecka till oss i Sverige. Nils hade varit med där nere och visste hur det gick till: ny värdort varje år, tre rundor av olika längd i ny huvudriktning mån-tis och tors-fre, och på onsdagen en gemensam picknickdag till något närliggande mål. Men mycket ideellt arbete måste till för att klara arrangemanget, det förstod vi direkt, plus positivt stöd från värdkommun med turistpersonal, sponsorer och flinka cykeltekniker.

Och redan 1983 var det dags! Vår alerta Varbergskrets hakade på och fick kommunens välsignelse därtill. Man kan gott säga att vår CTV där fick en rivstart, med uppåt 300 deltagare. Och runt 300-400 har det pendlat i stort sett, med några tiotal uppåt och nedåt. Rekordet håller hittills Helsingborg 1995 med över 500 deltagare.

Oförtrutet har det rullat på, vårt "universitet i Sverigekunskap", som vi gärna kallar denna oslagbara brygd av natur- och kulturupplevelser, hälso- och miljövård och social samvaro.

Från den där första Varbergsvveckan minns jag hur vår dåvarande riksordförande Göte Blom och jag gick och drömde: "Tänk om vi kunde få det att rulla på i åtminstone 10 år"...

Och **"vi" kunde det!** D v s alla outtröttliga cykelidealister i kretsar och kommuner från Norrbotten till Skåne, som satsat fritid och semester, mobiliserat kompisar, familjer och svärmödrar till olika funktionärsjobb – kort sagt "gett järnet" för att kunna visa upp hembygden för alla nyfikna cyklister från utombys.

Vi tar av oss hatten för dem alla, tackar, bockar och hurrar! Ingen nämnd vid namn, men ingen enda heller glömd. Var de har funnits syns här till vänster.

På de här sidorna ryms givetvis bara glimtar av allt vi fått uppleva genom åren. Det egna minnet får fylla på med festliga invigningar, teater-, sång- och danskvällar, bildvisningar, stadsvandringar, extra bussrese-arrangemang...

CTV är ett ymnighetshorn!

Jon Hagglund

Många vackra platser har deltagarna i CTV kunnat besöka.
Som Ven i Öresund.

VARBERG 8 – 12 augusti 1983

Visst låg en pirrande förväntan i luften inför vår första svenska CykelTuristVecka! Hur skulle vädret bli och organisationen fungera, vad skulle vi få uppleva, vilka skulle vi träffa där? Och staden Varberg, vad kunde den ha att bjuda på? För många var ju den lilla västkustidyllen en sprillans ny bekantskap.

Först som sist: Vädrgudarna hällde frikostigt med sol över oss hela veckan, termometern pendlade kring 25-30 grader!

Husvagnen som upphöjts till kansli vilade trygg nära vattnet, i skydd av den mäktiga medeltidsfästningen. Redan vid avprickning inför morgonstarten kände vi därför en fläkt av Varbergs historia. Förstärkt under veckan, förstås, med besiktning av såväl Bockstensmannen som kulknappen (den som sägs ha dödat Karl XII) i fästningens museum.

De olika turerna, som lagts upp i samarbete med CK Wano, dukade upp norra Halland som ett frestande smörgåsbord. Där väntade Bua hamn, Väröbacka, Tjolöholms slott, Fjärås Bräcka norrut; österut det skogrika Halland in mot västgötagränsen, med en mer dramatisk växling av berg, sjöar och åkrar; söderut längs kusten Apelvikens sköna strand, Träslövsläge (Hallands äldsta fiskeläge), Falkenberg med gamla tullbron; höjdpunkten sydostvärt blev nog halvannan underskön mil i Ätrons dalgång. Inbakat i allt detta låg kyrkor, hembygdsgårdar, utsiktspunkter, torpstugor, museer – allting öppet just för vår skull.

Onsdagens gemensamma picknickdag avnjöts i varbergarnas friluftsparadis Åkulla, svalkat av dunkla sjöar och inramat av bokskog. Mat, bad, musik och dans på bryggan där fick dagen att njutningsfullt slätra mot eftermiddag.

De ljumma kvällarna njöt rödbrända cyklister av underhållning från Societetsparkens scen. Och i dess restaurang gick finaldansen på fredagskvällen, sedan riksdagens dåvarande talman Ingemund Bengtsson (tidigare "Monarkare") hållit tal och medaljerat alla de rödbrända.

Vår pionjärkrets i Varberg hade fått allt att flyta som om de aldrig gjort annat än att arrangera CTV. De 25 franska gästerna, som hade en del att jämföra med, var klart förtjusta både över arrangemangen och den svenska naturens fräschör. Den vi själva ofta tar för given...

Tydligt var alla andra också nöjda, för på stadens turistbyrå rådde stor häpenhet: "Vad är det för människor ni har lockat hit - dom gnäller ju aldrig, är bara positiva hela tiden!"

Svaret var enkelt: "Visst - dom är ju cyklister!"

Första sekretariatet - en husvagn vid havet i Varberg

Kronetorps ståtliga Mölla från 1841,
bland de bäst bevarade i Skåne. Foto: Clern Nitsche.

Malmö 16 – 20 juli 1984

Skånes metropol öppnade en solig famn för den internationella skaran deltagare i vår andra CykelTuristVecka. Där trampade ett par hundra svenskar, uppblandade med fransmän, belgare, danskar, västtyskar och holländare. Och alla kunde vi njuta av rena praktvädret just här, medan regnet hällde ner över resten av Sverige så gott som hela veckan!

Från kansliet på Kockums Fritids vackra anläggning i Limhamn tog det en god stund att trampa sig ut ur stan, men på Malmös fina cykelbanor blev det en del av dagens upplevelser. Och säkert anledning till avund hos många med mindre framsynta trafikplanerare i hemstaden!

Mot Söderslätt, Sveriges feta kornbod, gick måndagens sydliga turer. Långtramparna kom så långt söderut som det är möjligt i Sverige, till Smygehuk, och ännu fler nådde de pittoreska tvillingstäderna Skanör och Falsterbo. Och allihop kunde vi njuta av det skånskaste skånska: böljande sädesfält, pilevallar och ljusa stränder.

Norrut bar det nästa dag, förbi Landskrona och ända upp mot Glumslövs backar för somliga – som då också kunde blicka bort mot Ven ute i Öresund. Att Skåne ingalunda är platt insåg nu även de måttligare åkarna inför panoramat från Karaby backar. Det allra skånskaste i matväg fick samtliga avsmaka på spettkaksbageriet i Bjärred. Den holländska Kronetorpsmöllan i Arlov var också en gemensam träffpunkt.

Onsdag – plingande parad och picknickdag! Först i långan rad till Stortorget med hissning av hela raden med nationsflaggor, sedan gemensam tramp ut till Torups bokskog. Där fick cyklarna vila för ett stilla kringströvande i slottets vackra trädgård och promenadstigarna runt tomkring. Tipsfrågor sörjde dock för att vi inte försjönk totalt i meditation.

Vem av långtramparna minns inte torsdagsturen upp mot Ringsjön och Billebjär, den där urbergsknallen mitt ute på Lundaslätten! Liksom biskopskyrkan i Dalby, Nordens äldsta stenkyrka.

Äntligen en skånsk ås, en av dem vi fick lära oss i skolan en gång! Fredagen utmanade med några rejäla knallar upp på Romeleåsen, och där var så lummigt och vackert!

Och Svaneholms mäktiga renässansborg kunde de allra piggaste beundra, innan det blev dags att vända åter för dusch och omklädsel till tack- och farvälmiddagen med baluns.

Chans till dans hade det förresten bjudits på hela veckan på Kockums Fritid, som fungerade som en trivsamt värmestuga för solbrynta cyklisterna om kvällarna.

NORRKÖPING

28/7 – 2/8 1985

Bilden av Norrköping hos oss som inte varit där tidigare? Slamriga industrier och stränga fabriksbyggnader, kanske? I så fall fick vi den snabbt korrigerad till en stad med härliga parker, pilande gula spårvagnar, en makalös kaktusplantering, Motala ströms friska brus och – gott om cykelbanor! Året innan vår CTV-invasion hade staden fyllt aktningsvärda 600 år.

Och vädret? Söndagens invigning och onsdagens ceremoni framför Rådhuset fick varsin rejäl skur, i övrigt föll regn så hänsynsfullt på nätter och tidiga morgnar. Genom nytvättade och soliga nejder kunde vi sen starta dagens tur, i idealvärme kring 20 grader.

På måndagen fick blicken svepa ut över Bråvikens blå och det gröna Vikbolandet från Oscarshalls utsiktspunkt. 20-årsjubilerande Kolmårdens djurpark fick ett par hundra extra besökare. Och Söderköping välkomnade med sin småstadsidyll vid Göta Kanal.

Åt nordväst drog vi nästa dag, följde Lotorpsåns natursköna dalgång, fortsatte genom skogsbygden upp mot Hävla gamla bruk och blev länge kvar bland allt det skimrande vackra på Reijmyre glasbruk (vårt nordligaste och näst äldsta, från 1810). Vid Simonstorps lilla stavkyrka satt det fint med en sista rast före "målgång".

Onsdagens parad genom stan flöt i god ordning och det kändes som alltid lite malligt att så här "ta över" stan. Festligt är det samtidigt att studera de häpna minerna hos flanerande stadsbor: "Hjälp, så mycket cyklar! Var kommer dom ifrån?" Inte alla tycks ha tagit del av lokalpressens förhandsskrivelser om CTV-evenemanget.

Tre nationer fanns representerade i Norrköping: fransmän, danskar och svenskar. Och alla hyllades de med – nej, inte flagghissning som tidigare år! I stället klingade i tur och ordning Marseljäsen, "Det er et yndigt land" och "Du gamla, du fria" ut från klockspelet i Rådhusornet. Imponerande stiltigt! Ut till parken vid Löfstad slott trampade vi sedan för att få mat, musik och folkdansuppvisning.

Sjön Roxen och Göta Kanal ringades in av torsdagens turer som gick åt väster, norr om Roxen fram till Göta kanal och Bergs märkliga slusstrappa med sina sju steg. Långtramparna som fortsatte den gamla dragvägen (nu c-bana) fram till Borensberg fick se många fler slussar. (Hela Göta kanal har totalt 58 stycken.) Efter Vreta klosterruin och en snabbtitt på Linköping återknöts kanalkontakten vid Norsholm på vägen hem.

Kanaländan vid Mem ute vid Östersjön blev fredagens skönaste rastplats. Livligare ställen som Gusum med gammal bruksmiljö och Valdemarsvik längst in vid sin smala havsarm var säkert också nya bekansnader för

Göta kanal – ofta inom räckhåll under CTV. Foto: Clern Nitsche.

många. Ny, men oförglömlig bekantskap för oss alla blev den trio från Norrköpings stadsteater som underhöll den sista kvällen med en kabaré som i kvickhet och elegans slog det mesta och blev grädden på moset denna fina och välfungerande östgötavecka.

NÄSSJÖ

27/7 – 2/8 1986

Småländska Högländet bredde ut sig i full variation, när CF:s Nässjö-krets och Nässjö kommun bjöd in till historiens fjärde svenska CTV. Där var lövdungar, barrskog, odlingsbygd, stengärdsgårdar, vattenbrus och röda stugor. Historiska minnen. En och annan grusväg. Småländsk ostkaka. Gamla, besöksvärda kyrkor, som den i Norra Sandsjö med de dramatiska kulhålén i porten efter något krig med danskarna. Kring Ekesjöhovs slottsruin fläktade 1500-talet.

En nutida ikon, radions Ulf Elfving, underhöll CTV-arna med frågesport och annat på måndagskvällen – alls icke hämmad av en viss ömhet i gumpen efter att otränad ha trampat fem mil på dagen.

Tisdagens mål: husarstaden Eksjö med sina stämningsfulla, K-märkta trähuskvarter och "Sveriges roligaste museum", det över bygdens store son Albert Engström. De strongaste trampade härifrån upp till Skuruhatt och vandrade djärvt i botten på den trånga Skurugata mellan 60 meter höga bergväggar.

I **Aneby** dånade Stalpets vattenfall, där det störtade huvudstupa 20 meter ner i Svartån.

För att vara en traditionellt avslappnad mittendag blev onsdagen ovanligt fullmatad. Här marscherades efter Sandsjö spelmanslag till Stortorget. Flagghissning och nationalsånger, de danska, franska och svenska, på skönt klingande klockspel. Cykling ut till Barkeryd, med hantverkare i full aktion, dragspelsmusik, lantbruksmuseum och emigrantsamlingar. Och på kvällen stor trivselafton i Hembygdsparken, där självaste Stålfarfar, 101-åriga Gustav Håkansson, blev intervjuad och därtill sjöng tre visor med klaraste stämma. (CTV hade dock en egen cykelveteran att skryta med: skånske Nils Larsson, som till Nässjö-veckan hunnit bli 82 år och tidigare under säsongen avverkat många långa motionslopp.)

Arkeologiskt intresserade kunde på torsdagen räkna in 90 resta bauta-stenar på gravfältet vid Ryningsholm. Det vill säga, när de väl förmått slita sig från Ullinge Wärdshus, som låg så inbjudande vid sin sjökant. I den gamla glashyttan i Ekenässjön kunde långtramparna beundra glasblåsare i full aktion, och sedan rasta i den sköna nejden vid Hultaby slottsruin.

Nu var det färdigtrampat på Högländet. På fredagen gällde det att inta Gränna och Visingsö. Ett logistiskt mästarprov av Nässjöfolket! Buss med allt folket till Gränna, där cyklarna väntade ordentligt uppradade i deltagar-nummerordning. Ombord med tvåhjulningarna på färjan över till Visingsö, varpå vi spred ut oss som gräshoppor ända ner till Näs medeltida borggru i sydänden, där Magnus Ladulås gick hädan 1290. I Gränna

Sinnebilden för Småland: ofattbara mödors stengärdsgårdar.

hann vi också något vimla omkring, innan samma minutiösa organisation sörjde för att både vi och cyklarna hann åter till Nässjö och kvällens festliga avslutningsmiddag.

KARLSKRONA

26/7 – 1/8 1987

Till den luftiga örlogsstaden Karlskrona kom för första gången långt över 300 deltagare. Och för första gången hade veckans turer döpts efter sina teman: Kustridarturen, Dacketuren, Järnåldersturen, Bokskogsturen...med flera. Det lockade och kittlade nyfikenheten lite extra.

För första gången, det måste också sägas, fick CTV-arna ta emot en och annan regnkvätt från ovan. Men sådan var sommaren i hela Sverige den sommaren, och klagar över vädret gör ingen cyklist med självaktning.

Öster- och norrut rann det iväg på måndagen – men först en sväng runt Torhamns udde i söder med röda bodars rad i fiskehamnen. Så följdes 1600-talets gamla resväg upp mot Kristianopel, gränsfästningen mot Sverige när Blekinge ännu var danskt. Svenskt blev det först vid freden i Brömsebro 1645, och till minnesstenen vid Brömsbäcken fick vi givetvis vägvisning.

Ända upp i Småland, till Vissefjärda med sina unika kyrkstallar och minnessten över Nils Dacke, kom långtramparna nästa dag. Åtkomligare för de måttfulla låg Fridlevstads kyrkby med medeltidskyrka och prästgård från 1600-talet. Grottan där upprorsledaren Dacke en gång gömt sig lockade säkert många. Liksom den rara hembygdsstugan med servering i Holmsjö.

Att högt rankade marinofficerare ingick i CTV-staben blev vi varse på onsdagen. Efter musik och parad till Stortorget lastades cyklar och cyklister med stor precision på marinens färja i Handelshamnen. Tuff tuff ut till Hasslö för picknick på stekt sill och ett stilla rundtramp på ön.

Så embarkering igen för ännu en sjötur, nu till Aspö och visning av Drottningkärs kastell (ritat av Erik Dahlberg.) Karlskronas marina storhetstid fläktade oss friskt om öronen denna dag.

På torsdagen blev det i stället tågåka av. (Även cyklar kunde självklart åka tåg på 80-talet.)

Ronneby kommun bjöd flott på lunch på Ronneby Brunn. Sedan gick turerna västerut därifrån, till havsvikar och småbåtshamnar, och genom skuggande bokskog ända bort mot Karlshamn. Lilla Blekinge är ett förförligt koncentrat av ljuvligheter.

Fredagen bjöd mer av den varan: lilla samhället Nätraby, där bonden Vittus Andersson ligger begravd – han som vägrade sälja sitt Trossö när Karl XI ville bygga Karlskrona just där och blev satt på fästning som straff. Hjorthammars järnåldersgravfält och Blekinges enda slott, Johannishus, kryddade bland mycket annat vår sista cykeldag.

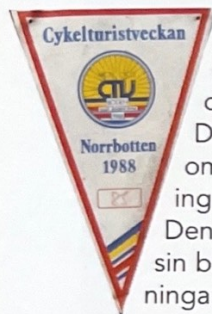
Överskeppade till Drottningkärs kastell.

Stora idrotts- och mässhallen, som rymt CTV-kansliet, förvandlades på avslutningskvällen till en sprakande festlokal där mycket blev ätet, pratat och dansat.

Och med oss hem bar vi också minnet av härliga allsångskvällar i buken på världens minsta fullriggare Jarramas, som då låg förtöjd vid Kungsbron.

BODEN – ÄLVSBYN – LULEÅ – PITEÅ

17 – 22/7 1988

Med flyg upp till Kallax, f v b Boden, reste ett franskt par som skulle delta i CTV, lockade av vår nordiska exotism. Väl påbyltade satt de och tog spjörn inför den arktiska kyla som väntade.

De hade lämnat sitt Paris i +15 grader och slagregn. 12 mil söder om polcirkeln klev de ur planet i 25-30 graders solgass, en notering som sedan stod sig veckan ut.

Den norrbottniska fyrstadsregionen stod växelvis generös värd för var sin bit av Sverige, där det nog är som mest okänt för många sörlänningar. Vår ordförande Göte Blom utbrast i ett spontant lovtal, att vissa av de vägar vi fick avnjuta borde K-märkas!

Logistiska bedrifter har tidigare rosats (i Nässjö, Karlskrona). Här gällde det att mest varje dag frakta allt och alla med buss eller tåg till en ny utgångspunkt.

Boden fick dock börja – där bodde vi och behövde inte fraktas – med trampfärd längs Lule älv, besök i Garnisonsmuseet, på Bodens kraftstation med stort laxakvarium... Exklusiv åkerbärssylt kunde köpas i Svartlå. (Åkerbärsblomman är Norrbottens landskapsblomma.)

Tisdagen tillhörde Älvsbyn och Piteälven. Där var laxtrappan i Fällforsen och från byn Bredsel kunde blickas ut över dagens mäktiga klimax: Storforsen, Europas högsta obundna vattenfall, med en fallsträcka på över 5 km, fallhöjd 82 m. En bedövande naturupplevelse! Till forsens dån kunde vi lojt löga oss i friskt älvvatten i de urgröpta hållarna intill.

Luleå stod värd för onsdagens gemensamma utflykt. Självklart gick den vackert längs älven till Gammelstad (numera världsarv) med dess över 400 kyrkstugor och Norrlands största överdådigt smyckade medeltidskyrka. Picknick i solgasset i hjärtat av Friluftsmuseet intill, varvad med dansant underhållning.

Malmabanans 100-årsjubileum hedrades med en gammaldags tågresa på torsdagen, upp till Niemisel och Morjärv. Cykling tillbaka från vald avtigningsort.

Kvartettens fjärde hörn, charmfulla Piteå, invaderades på fredagen, med sin norrbottniska riviera i Pitebaden och sitt ovanliga Rådhusorg med fyra slutna hörn. I Böle fascinerade Skandinavians enda granbarksgarveri med urgamla metoder och handsyddas näbbskor. I fyra månader garvas hudarna innan några näbbskor kan sys!

Mitt under glammande avslutningsfest passerade vår exotiska vecka revy: leende älvdalar, ruvande älvbrinkar, strama norrbottensgårdar, rallarros som glödde och brann, fradgande forsar, gnolande bäckar, strö-

Rallarrosen – CTV:s signaturblomma även i Norrbotten.

renar som fjädrade över vägen, stolt rakvuxen skog, handens kunskap i form av utsökt slöjd och konsthantverk, svävande ängsull över hjortronmyren – och sol, sol nästa dygnet runt.

Våra franska gäster lär inte ha rest hem till Paris och talat om isbjörnar.

Strändernas raukar – av havet
framslipade stoder av hårdaste
revkalk.

VISBY 13 – 19/8 1989

I CTV:s "sol-liga" tog Gotland direkt upp tävlan med Norrbotten. Fast veckan innan såg det dystert ut: regn och elände. Men, som någon sa, högre makter tycks ha ett gott öga till det här kulturcyklandet. Så kanske var det "meningen" att vi tvingades senarelägga vår CTV ett par veckor för att ge plats åt Medeltidsveckan dessförinnan. Beklagligt bara att en del skolfolk av tidsbrist fick den stympad i slutet. Trots detta slogs deltagarrekord med nära 350 deltagare. Och cykelhjälmar började sitta på allt fler huvuden...

I **fagra Almedalen**, politikernas tummelplats varje julimånad, invigdes på söndagen till ljumma havsvindar, tal av kommunalråd och musik av glada spelmän.

Som **sekretariat** tjänade en stor blå kommunvagn på Paviljongsplan intill Botaniska Trädgården. Den "bekvinnades" av centrala kansliet i Stockholm – i Visby saknades krets.

Gutaön är ju ett enda stort historiskt och geologiskt friluftsmuseum. Turernas temanamn sammanfattar veckan bäst: Kust- och utsiktsturen (måndag, söderut), Tåg- och klosterturen (tisdag, åt sydost), Grott- och raukturen (torsdag, norrut) och Kyrk- och ängeturen (fredag, österut).

Medeltida kyrkpärlor förekom i och för sig på alla turer, de ligger ju på ett snittavstånd om 6 km från varandra, alla 92. Men Högklint, Gannarve skeppssättningar och Koviks fiskerimuseum fanns bara i söder; Roma klosterruin, Hesselby museijärnväg och Folhammars raukfält bara i sydost; Lummelunds bruk med droppstensgrotta och jättelik kvarnhjul, Jungfruklint i Lickershamn, Hallshuks mäktiga kustklint och Hångers källa bara i norr; Kallgateburgs idegranar, Bara ödekyrka och Alvena lövänge bara österut. Och många fler stopp kunde det bli för de allintresserade.

Solen hällde ner också över den gemensamma onsdagen i Åhsbergshagen. 3 km utmed havet i långan rad, en svängom på ditfraktad bana till Skarphälls spelmanslag, picknick i den rika grönskan på rökt flundra och en spännande uppvisning i klassiska gutniska lekar: varpa, stangstörtning, ryggkast, rövkrok och allt vad de heter. Många oförvägnade CTV-are kände sig manade att pröva på, trots värmen.

I **lilla Visby** saknades en lokal, tillräckligt stor för kvällsumgänge. Men det fick kompenseras av den gamla Hansestadens gränder, silvriga kyrkoruinerna och obrutna havshorisont med brinnande solnedgångar. För intresserade gav guidade kvällsvandringar fördjupning åt allt detta.

När det var dags för avslutningskalas, krävdes stora exercishuset på Gotlands Militärkommando för att rymma hela dansglada CTV-skaran. Och ett präktigt antal helgrillade lamm för att utspisa allihop. Ingen närvarande lär efter detta ha knystat ett ord om att "får smakar kofta".

YSTAD

5/8 – 10/8 1990

Malmökretsen gjorde det igen – bjöd in oss till ännu en CTV-vecka i Skåneland! Hur de nu bar sig åt att ifrån Malmö ordna till det så fint borta i Ystad... Deltagarrekord kunde de också glädja sig åt: snudd på 400 personer. Och solen sken över oss i vanlig ordning, med undantag av några milda droppar sista dagen.

I Österportsskolans stora matsal blev det registrerat, och om kvällarna ätet, sjunget och vimlat. Diabilder från föregående CTV visades, något som nu blivit en tradition.

Måndagens turer tog oss norrut "I Piratens fotspår": genom Fyleåns vackra dalgång, till Sveriges största lanthandel i Lövestad, som bjöd på saft och bullar, över Brösarps böljande backar och till Ravlunda kyrkogård med Fritiof Nilsson Piratens gravsten. På spettkaka kalasades i Nedraby gammaldags spettkaksbageri.

Stränga borgar radade upp sig på tisdagen, som gick österut mot fagra Österlen: Tosterup, Bollerup, Glimmingehus, alla medeltida. Ales stenar vid Kåseberga och Dag Hammarskjölds Backåkra gav oss samtidigt svindlande vyer över kusten. Långtramparna kunde andas havsluft i gamla fiskelägen som Skillinge och Brantevik.

Från Stortorget till Österports torg gick onsdagsparaden. Musikkår spelade, flaggor hissades, tal hölls till cykelns lov. Så ringlade den ändlösa karavanen iväg mot Herrestads slottspark, för lunch och njutningsfullt slappande i grönskan. Men halvvägs ägde ett Evenemang rum: Vår tidningsredaktör Lars Thörngren klippte av ett band och invigde därmed det nyskyltade Cykelspåret längs ostkusten mellan Ystad och Örnköldsvik (sedermera förlängt till Haparanda). Redaktören Thörngren och medlemmen Harald Persson delar på äran för detta initiativ (med Vägverkets goda minne).

Vi som varit med redan i Malmö -84 fick på torsdagen trampa på nytt i Romeleåsens backar. Och de skånska slotten var denna dag många: Marsvinsholm från 1300-talet, Övedskloster (Sveriges finaste rokokoslott), Snogeholm (franskt barockslott), Krageholm (renässansborg) och, framför allt, Sövdeborg, som vi också fick bese från insidan. Greve Stiernswärd guidade själv och vi begapade länge den sk Stensalens unika stucktak från 1640. Ett häpnadsväckande mästerverk, en nationell klenod!

Över Söderslätt väster om Ystad spred vi ut oss på fredagen. En gammal bysmedja, ett skolmuseum, ett par holländska möllor och

*Meditationsplatsen nedanför
Dag Hammarskjölds Backåkra
i Löderup.*

Johannamuseet med veterancyklar tryfferade vår dag. Långtramparna toppade med att dra iväg ner till Smygehuk, Sveriges sydligaste udde. Men ingen dag utan ett slott! Svaneholms femvåningars barockfasad imponerade stort. I lantbruksmuseum som hör till fick vi lära oss, att här lade ägaren Rutger Maclean på 1700-talet grunden till jordbrukets enskifte i Sverige.

Vår Ystad-vecka avfestades med stil i Folkets Park.

ÖREBRO

4 – 9/8 1991

Från vindsvept Skånekust till ombonat inland! Närke-metropolen blev en mycket positiv bekantskap för oss cykelvänner, med sin "bekväma" topografi och sitt väl utbyggda cykelbanenät. Deltagarantal långt över 400.

Självlart rullade måndagens premiärtur ut förbi "Svampen", världens första vattentorn av svamptyp, byggt 1959, stor turistattraktion i stan. Vidare norrut mot Dyltabruk, en av våra tidigaste kemiska industrier. Dylta bidrog indirekt till landets framgångar i 1600-talets alla krig, då krutstillverkningen byggde på svavlet härifrån. Glanshammars kyrka blev ett vackert minne, slottsruinen Kägleborg ett historiskt sådant av Magnus Gabriel de la Gardie. Och vid den buddistiska kursgården i Solbo kunde långtramparna bese fredsmonumentet, som Dalai Lama invigt två år tidigare (då han fick Nobels fredspris). Hemåt skeppades vi alla i omgångar över Ässundet med den stolta flottfärjan Åbäket.

Söderut på tisdag, med ett första andäktigt stopp hos den undergörande men ack så trumpna Madonnan i Mosjö kyrka. Ett andra stopp blev det på trivsamt fik i Kumla. Vida, plana odlingsytor berättade den här dagen om de nivå-sänkningar man utsatt både mindre och större sjöar för, även Hjälmarens. Linodlingen sades ha tagit fart och av en odlare kunde vi köpa fin linolja med oss hem. Skön rastplats erbjöd backen vid Riseberga klosterruin. Världens största kvinna i massivt trä, Marie Berg vid köpcentret med samma namn, visade till sist på var shoppingsugna kunde hitta a-l-l-t.

På onsdagen spelade Glanstrattarna framför Rådhuset, "Vuxentjejrna" charmade med internationella danser i Brunnsparken och picknicken avnjöts i Karlslunds herrgårdspark.

Väster- och norrut gick torsdagsturerna, strök utmed sydsidan av Tysslingens grunda fågelsjö och nådde småningom Garphyttan med sitt trådtillverkande Bruk. Landskapsvårdande lurvkossor (Highland Cattle), en kolarkoja och kolbotten iordningsställd av hembygdsvårdare...vi som nöjde oss med mellanturen fick oss ändå mycket till livs. Långtramparna angjorde dessutom Pershyttans hytt- och gruvby med anor från 1300-talet och småstadsidyllen Nora.

Redan fredag – vad en CTV-vecka går fort! Och vilka kontraster den bjuder på. Som nu: domarringar från forntiden och studiebesök på SAKAB (Svensk Avfallskonvertering AB); den kända fågellokalen Kvismaren och Kvarntorpshögens monument över oljeutvinningen från skiffer under

Ståtliga färjan m/s Åbäket fraktar oss över Ässundet.

1940-talet. En riktigt skojig lärdom: på en punkt strax söder om Pålshöda bor lika många individer norrut som söderut, österut som västerut i Sverige.

Efter det rika "smörgåsbordet Närke" kunde förstås avslutningsfesten i Teknis matsal inte bli annat än pratglad och dansant.

VARBERG: 2

2 – 7/8 1992

”Sol, vind och vatten...” sjöng Ted Gärdestad nyss i radion. Som på beställning! En mer heltäckande rubrik till glimterna från vår andra Varbergs-CTV kan svårigen tänkas. För visst sken solen, och visst blåste det som attan några dagar, och visst glittrade Kattegatts vatten lika förföriskt som för 10 år sedan.

Vilken kontrast då att cykla genom turbinhallen på Ringhals kärnkraftverk under måndagens turer norrut! Över 400 stycken i lååååå rad, och med viss bävan på sina håll. Vattenfall bjöd generöst på förfriskningar och provtur med elbilar. Minibyn Nasareth i Åkraberg med 1800-talsgårdar i skala 1:7 blev en historisk kontrast, och än mer så den gamla Bolsestugan från 1700-talet med sitt tångtak på mellandelen (det enda i Halland, sägs det).

Tisdagen, som gick mestadels åt nordost, blev många intressanta kyrkors dag: i Grimeton, Rolfstorp och Nösslinge. En helt annan höjdarupplevelse gav besöket på radiostationen i Grimeton. Sex stycken 127 m höga master sörjde här, alltsedan 1924 och över andra världskriget, för 95 % av telegramtrafiken med Nord- och Sydamerika. Långvågssändaren är ett museiföremål i dag och Grimeton har blivit världsarv.

I hälsans tecken går ju varje CTV, men alldeles särskilt den här gemensamma onsdagen, då vi efter kanonsalut ringlade söderut från Fästningen ner till Varbergs Kurort. Där bjöds på klokt föredrag, diverse välgörande behandlingar och en härlig lunch. Efteråt låg ett besök på den gamla Apelviksgården nära till hands, en kringbyggd lantgård med halmtak och kullersten på gårdsplanen, typisk för Halland en gång.

Alla fiskebåtarna i Träslövsläge och ortens vackert enkla träkyrka blev torsdagens första stopp. Båtmuseet i Galtabäck blev för många det andra. Tolv fullskaliga halländska fiskebåtar och 11 modeller gör museet till ett av landets största båtmuseer och ett smultronställe för marint intresserade. Ett skolmuseum fann vi i Morups kyrkby, och lantbruksgymnasiet Munkagårdsskolan inbjöd till kringstrosande i solen. Långtramparna kom ända ner till och förbi Falkenberg på sin tiomilarunda.

Mer åt sydost på fredagen, med dricka- och bullstopp vid Spannarps kyrka och ett interiört besök i Sibbarps medeltidskyrka med dess triumfkrucifix från 1400-talet. Långtramparna kunde länge njuta av ”Hallands vackraste väg”, den utmed Ätran.

Friskt svallande hav nedåt Apelviken.

Kvällsförlustelser är aldrig något bekymmer i Varberg. Man bänkar sig bara framför den härliga Societetsparkens scen, där det varje kväll händer något underhållande. Och i Societetsrestaurangen avfestades vår tionde och Varbergs andra CTV i hög stämning.

En modell av kulknappen som sägs ha ändat Karl XII:s liv fick alla som minne, och de sjutton som deltagit alla tio åren dessutom en glasmodell av Fästningen.

LUDVIKA 1 – 7/8 1993

"Västerbergslagen" blev ett levande begrepp för oss under den 11:e CTV, då Ludvika Turistbyrå i allians med Cykelfrämjandet stod för arrangemanget. På Brunnsviks folkhögskola bodde nästan alla, och in till starten vid Akvariet i Ludvika fick vi en uppvärmande 7 km-tripp på nyasfalterad gammal banvall. Trolskt vacker bergslagsnatur redan där, på morgonkulan.

I den naturen föddes Sverige som industrination, kan man också säga. Redan första dagen kom vi till Stollbergs gruvor, där bly och silver bröts från 1200-talet fram till 1982. Kanske Sveriges äldsta gruvområde. Mycket vackra stenar att plocka där... Vid Flogbergets skönt belägna besöksgruvor blev det både fikarast och studium av olika epokers brytningsmetoder i dagbrotten (från tidigt 1600- till tidigt 1900-tal).

Från byn Gubbo kom Peter Charles, en fattigpojk soim lyckades i Amerika. Där i byn rördes vi av hans monument för att hedra sin gamla mamma: en reslig sten med avbildning av hennes lilla stuga.

Den finska invandringen till bygden, från sent 1500-tal och framåt, gjorde sig ofta påmind nästa dag, i finnmarksbyar som Bringsjöberg, Abborrberg och Skattlösberg. Vid Bräntjärnstorpet i denna "Dan Anderssons Finnmark" bjöds vi samma kväll på ett förtätaat musikaliskt möte med bygdens legendariske skald. Men innan dess hade alla tågnostalgiker firat julafton bland de sex gamla ångloken i Grängesbergs spännande lokmuseum, det äldsta från 1917.

Redan på 1500-talet anlade Gustav Vasa landets första bruk i just Ludvika. Självklart då att här finns världens äldsta industrihistoriska friluftsmuseum, med bl a en fullt fungerande stånggång. Lika självklart var det därför hit ut vi trampade på onsdagens picknicktur, för att också se närmare på både Bergsmans- och Gruvmuseumerna.

Veckans turer förgylldes än här än där av vemodiga Dan Anderssonska visor till gitarr. Det var trubaduren Björn Jadling som sjöng för oss, på kvällar och under cykeldagarnas bullraster. De där sångstunderna lade ett mjukt skimmer över hela veckan, och särskilt länge blev vi nog lyssnande vid den uppbyggda kolmilan i Björsjö på torsdagen; en illusorisk bakgrund till visorna. Långtramparna fortsatte härifrån ner mot sjönära Malingsbo-Kloten, Sveriges största naturvårdsområde (50 000 ha).

Ludvika ligger vid sjön Väsman och runt den rullade vi på fredagen, upp mot Grangärde med dess gamla kyrkby och vidare ner till Tallmogårdens

Västerbergslagen – strömmande vatten, skog och stilla begrundan.

hälsocenter i Sunnansjö. Strama barrskogar och blanka vattenspeglar ramade in vår sista cykeldag, liksom de föregående.

Men på kvällen blev det full avslutningsyra i Brunnsvikshallen.

ÖRNSKÖLD SVIK

31/7 – 5/8 1994

"Nolaskogs", det vill säga norr om Skuleskogen, ligger en av Ångermanlands många pärlor: MoDo-staden Örnsköldsvik vid sin djupa fjärd. En relativt ung skönhet; 1994 fyllde hon 100 år, och vår tolfte CTV passade på att sälla sig till de uppvaktande. En ganska backig vecka måste det bli i detta landskap, men också grann så det sved i ögonen. "Om det finns en natur i himmelen, måste den vara ångermanländsk", tyckte Lubbe Nordström på sin tid.

Solen gassade het var morgon på de 350 cyklisterna, där de droppade av från sekretariatet på Hamnplan. Och nu verkade alla vara hjälmprydda...

Vårt första måndagsstopp blev vid Nätra kyrkoruin och Hembygdsgård, med saft och bänkvila och intressant berättelse om bygdens historia. Vid Bryngeströmmen i Nätraån blev den gamla ramsågen och enorma lärftmangeln intill en imponerande och K-märkt upplevelse – och färden runt Drömmesjön just en dröm i skönhet. Inramad av glödande rallarros.

I Själevads kyrka, så stolt på sin höjd, guidades på tisdag morgon. Kyrkan är en av få åttkantiga i landet. Så bar det vidare åt nordväst, förbi glittrande Själevadsfjärden, Moälven och, för långtramparna, Anundsjön med en av Sveriges vackraste landsvägar slingrande utmed norra stranden. Den mynnar i Bredbyn, där svalkan i Anundsjö 1400-talskyrka lockade till stopp före återfärden mot Ö-vik.

Så blev det onsdag, och karavanen ormade genom centrum ut till Gene Fornby strax söder om stan. Här har en järnåldersgård framforskat och rekonstruerats i den vackra tallskogen, den enda i Norden i sitt slag. Hur människorna levde här – byggde, bakade, smidde, vävde – för ca 1500 år sedan levandegörs så att det fånglar alla åldrar.

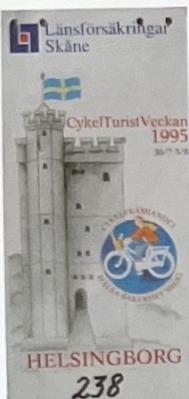
Det öppna sinnelaget hos våra deltagare sattes på prov, när torsdagens turer passerade Arnäs hembygdsgård. I en klämma av hembakt tunnbröd bjöds där på surströmming! Mängden av tömda burkar efteråt imponerade på de infödda. Klart överbetyg åt det öppna sinnelaget! Söderut mot Skags fyr gick det sedan, genom Skagshamn och Skeppsmaln till de röda klipporna längst ut. Där omslöt havet alla frustande cyklister med långt över 20 grader.

Ångermanland – som vackrast nästan överallt.

Höglänt skog och mer backar och grusväg än hittills präglade sista cykeldagen, som gick norrut; i gengäld var turerna lite kortare och deltagarna mer vältränade. Sjöar blänke, vattendrag sorlade – och kanske såg någon en bäver? Efter en tuff backe bjöds på belöningsglass i dalens botten! I Sörvästansjö bygdegård frestade fin hemslöjd, plus ett finaldopp i Lomsjön nedanför.

Ett våldsamt åskregn väntade barmhärtigt nog tills vi hunnit bänka oss på festkvällen, innan det sköljde ner över vår solsvedda 100-åring.

HELSINGBORG

30/7 – 5/8 1995

Det hade varit gassigt i Ö-vik, och ännu ett snäpp gassigare, runt 30 grader, blev det under veckan i "Öresunds pärla", Helsingborg. Drygt 40 muntra fransmän och dussinet par från en engelsk tandemklubb kunde häpna över vårt "nordiska" klimat. De bidrog också rejält till att årgång -95 slog deltagarrekorde: 538 stycken.

Österut gick premiärturen, snart med ett slott på vägen (Rosendal). Och efter Bjuv var det dags för nästa, Vram Gunnarstorp, där parken gav ljuvlig skugga. Upp på Söderåsen pustade de flesta i värmen och fick som belöning en lummig lusttur längs åskanten. Hemåt kom vi genom Mörap – vars Främjarkrets stod för värdskapet den här veckan.

Det fina Fiskemuseet i Råå fångade mångas intresse på tisdagen, innan vi alla gav oss keramiken i våld. Det skönaste saltglaserade stengods tillverkas i bl a Raus och Vallåkra, enligt urgamla metoder, och bara cykelväskans ringa volym satte nog gräns för habegäret. Öster om Landskrona, vid Billeberga, stod Karl XI:s stora slag mot danskarna 1677. Som han vann. Där kunde vi på en minnessten avläsa just "Slaget vid Landskrona". På återvägen norrut blev det kämpigt men grant i Glumslövs berömda backar. Och svettiga kroppar kunde snart svalkas vid Ålabodarnas fiskeläge.

Onsdagens cykelkaravan upp mot Sofiero slott gav nog en och annan bilist lite handsvett, men den motorburna toleransen var ändå berömvärd. Vi fick oss berättat om Sofiero, vi fick lunch på gröna gräsmattor och tid att ströva omkring i blomsterprakten.

Torsdagen började med en sjötur, på färjan över till danska Helsingör. Det var Själland som invaderades denna dag, med färd efter den nordöstra kusten, genom Hornbæks smala gator och upp mot Gillelejes livfulla fiskeläge. Kyrkan där är speciell, uppförd av timmer från förlista fartyg. Karen Blixens Rungstedlund (nu museum) och konstmuseet Louisiana mot rundans slut hanns kanske också med av de raskaste, innan färjan tog oss åter till Helsingborg.

På kvällen fyllde vi i stort sett Fredriksdalsteatern och skrattade åt Eva Rydberg i "Husan också!"

Återstod väderstreck norrut. Ditåt strömmade vi på fredagen. Storfräsarna krokade av upp till Ängelholm och Vejbystrand innan de anslöt sig till de måttligare, med fokus på Kullen: Mölle, fyren och Lars

Franska gänget paraderar framför Sofiero slott.

Wilks drivvedsskapelse Nimis. Återvägen, efter stopp vid Höganäs Keramik, smög sig underbart utefter kusten söderut, genom semesterparadis som Viken och Domsten.

Sovmorgon efter vårt glada finalkalas var inte att tänka på! Ut till Ven, med cyklar och allt, gick ännu en sjötur för dem som kunde stanna över lördagen. Besök på Tycho Brahes museum och några timmars kringtrampande i ö-idyllen blev för dem en njutningsfull final ovanpå finalen.

Rustmästargården i Kyrkås höll kaffe-öppet för oss.

ÖSTERSUND 28/7 – 3/8 1996

Från Skåne bar det norröver, till "det knuttimrade kynnets" Jämtland (lokal karakteristik i en östersundstidning). Med andra ord: varmt välkomnande och utan krusiduller. Vädret bjöd på den svenska sommarens normala mix av sol, moln, lite regn och sol igen. 369 stycken var vi.

Första dagen började med en storartad konstupplevelse; bland 30-talet skulpturer i utomhusmiljö vandrade vi storögda omkring i stadsdelen Torvalla. Sedan blev det nära umgänge med Storsjön resten av dagen, och för somliga utsikt över både fjäll och sjö. Där var Brunflo med dess

1100-tals kastal vid kyrkan, ångbåtsmuseet vid bryggan intill Hackås lilla absidkyrka (endast för långtramparna) och från färjan över Vallsundet till Frösön gick strandnära cykelvägar in mot stan. Men Storsjöödjuret visade sig inte.

Tvärs över Frösön och norrut bar det av på tisdagen, på Sveriges enda betalbro över till Rödön (fast gratis för cyklister - fattas bara!). Blomrika vägkanter, rik kulturbygd. "Rödöadeln" kallades bönderna här. Från Mus-Olles museum i Ytterån med samlingar av a-l-l-t fick man slita sig. I Krokoms rustikt vackra turistbyrå bjöds på saft. I Ösa strax före Ås fick vi prova på att baka tunnbröd i hembygdsföreningens stuga. Och smaka på en "stut", förstås. Ovanpå det njuta av "Jämtlands vackraste utsikt" från Ösabacken ut över sjön.

Jämtarna kan vara stolta över sitt Jamtli-museum. Så levande, så fantasifullt tänkt och genomfört! Hit gick onsdagsturen med picknick. Bland utställningarna inomhus måste nämnas bildvävarna från Överhogdal, världens äldsta, från vikingatid. Och ute på området befann man sig plötsligt mitt i historiska sketcher från förr i tiden, humoristiskt framförda i autentisk miljö.

I **riktning nordost** kom vi på torsdagen till Kyrkås, en idyll som gick till hjärtat med den gamla kyrkan och Rustmästargården, som höll öppet kafé just för oss. Indalsälven med tillflöden korsade vår stråt ibland. En smedja, Jämtlands sista avrättningsplats, Högfors slott från de rika trävaruhandlarnas epok, nygräddade kolbullar i Lits hembygdsgård... dagen innehöll a-l-l-t.

På **fredagen** gjorde regnet slag i saken, men för raster fanns ju busskurer, så vad var problemet? Vi kunde ändå studera Jämtlands enda runsten (Sveriges nordligaste) och stanna till vid Frösö Zoo (Sveriges enda privata). Om Frösö kyrka (Sveriges mest besökta) fick vi berättat. Och vid Frösö Golfbana (Sveriges vackrast belägna) fanns kafé.

Att Wilhelm Petterson-Berger på sin tid var Sveriges elakaste musikkritiker framstod däremot som obegripligt i hans paradis Sommarhagen.

En tidigare kvällstur med s/s "Thomée" (Sveriges äldsta ångbåt i drift) måste också med i denna rekordrapport. Aldrig har väl så många sjungit så intensivt på en så spegelblank sjö!

Om titeln "Roligaste finalfest" är konkurrensen hård, men den i Östersund stod sig gott.

KALMAR

27/7 – 2/8 1997

Gamla kvarter med kullersten, ett praktfullt renässanslott, luftigt sjöläge, Ölandsbrons båge vid horisonten ... Unionsstaden Kalmar har en charm, både historisk och nutida, som inte kan ha undgått någon av oss bortåt 450 CTV-gäster. Och omgivningarna är idealiska för cyklister: tätt mellan sevärdheter och gott om asfalterade småvägar, som också är barmhärtigt lite kuperade.

Greve Carl Posses båda 1800-talsslott Stävlö, byggt som en halv pyramid, och Björnö blev våra första måndagsstopp på väg norrut. Dit vinklade sig de spikraka småvägar som greven också anlade. Desto mjukare slingrade vägen ner mot Ljungnäs, med bad vid Kalmarsund. I Pataholm lastade en gång många skutor virke och tjära från skogarna inåt Småland. Nu gästade vi en drömsk idyll med välbevarade köpmansgårdar runt ett stenlagt torg.

Västerut på tisdagen. Genom Krafslösa stenmurskantade radby och förbi Kläckeberga slutna fästningskyrka, fram till Förlösa – där den nyskyttade Smålandsleden Kalmar–Jönköping påpassligt fick sin invigning vid kyrkan. Sammanknutna cykelslangar klipptes högtidligen. Ärrade Jönköpings-Främjare har äran av den ledens tillkomst.

Kanske långtramparna, som under tiden tagit sig ända bort i Glasriket, till Boda och Pukeberg, släckte törsten i S:t Sigfrids källa på hemvägen?

Efter onsdagens stadsparad fick vi en fängslande föreläsning på slottsgården om Kalmars historia, och om Kalmarunionen inte minst, som firade 600 års-jubileum just detta CTV-år. Sedan landade vi som fågelsvärmar i gräset nedanför slottsmurarna, för att snattra och kvittra, äta och lapa sol.

Som privilegierade VIP-ar, med poliseskort, rann vi i en strid ström över Ölandsbron på torsdagen. Det får annars inte cyklister göra, men vi hade länsstyrelsens tillstånd. Sedan var det ö-exotiskt hela dagen, med kvarnar, mistelbestånd, röda näckrosor, Gråborg (den största av Ölands 16 fornborgar), den ljuuvliga lilla vägen genom Mittlandsskogen, Resmo kyrka (en av Sveriges allra äldsta) – och inte minst det stränga Alvaret, som inger sådan vördnad. Världsarv i dag.

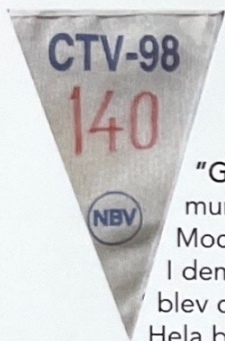
Återstod riktning söderut. Den sköna stenvalvsbron över ån vid Hossmo kyrka bet sig fast i minnet, liksom den meditativa rasten i Bottorps gamla hamn vid ett kav stilla Kalmarsund. Ännu en höjdare: det ståtliga sockenmagasinet i Ljungbyholm från 1803, där det denna dag såldes fint hant-

Onsdagspicknick i slottsmurens hägn.

verk. I Sverige finns bara ett fåtal rundkyrkor, och den märkligaste, som är Hagby, fick besök av cyklister denna sista dag. Långtramparna tog sig också en titt på Värnanäs, länets största gods, där Axel Oxenstierna en gång residerade.

Den 15:e CykelTuristVeckan fick sin glammande avslutning på Restaurang Sandra.

GAGNEF

26/7 – 1/8 1998

"Gagnef" var nu bara förnamnet. Eller, om man så vill, kommunparaplyet över långa raden av välkomnande dalabyar: Mockfjärd, Bäsna, Djurås, Björbo, Dala-Floda...

I dem alla logerades spridda skaror av CTV-deltagare, och alla blev de någon dag invaderade av hela den 350-hövdade skaran. Hela bygden hade engagerats, och våra dagar värmdes av brett leende kullor och masar.

Samtliga turer utgick från Mockfjärdsskolan, där de finska, engelska, ryska och norska flaggorna vajade friskt på höga stänger. Internationellt så det förslog!

Första dagens soliga Fäbodtur blev en drömfärd på grusvägar bland betande kossor och knuttimrade stugor och härbren. (Inte minst för en som i flickåldern fantiserade så romantiskt om ett naturnära liv som fäbodstinta.) Kaffe och bullar i Västjärnsindan och Södra Tansbodarna; sedan väntade Bastberget, störst av dem alla, med kommunalråd som klippte band och fullt pågående verksamhet med bl a ystning och resning av gärdesgård.. Men dessförinnan hade Näcken spelat för oss i skogs-dunklet vid Tansån...

Gedigen bygdekultur fyllde alla våra dagar här, så också tisdagen. Som i Brötjärna med gammal lanthandel, i lilla byn Bäsna med dess charmiga blandning av gammalt och nytt och i Djurmo skolmuseum (skola 1865-1942). Norra Amsbergs kapell byggdes av från 30-åriga kriget hemvändande soldater. Att de hade ork över! Dagens Panorama blev utsikten över Älvarnas Förening i Djurmo, där Öster- och Västerdalälven flyter samman.

Tanså Hytta är Mockfjärds nyrestaureerade stolthet, efter att ha varit nedlagd sedan 1867. Hit rullade onsdagens samlade tropp, här fick vi hyttans historia berättad, fick mat och musikalisk underhållning, fick också skåda klövjade hästar på gammaldags buffringståg genom området. Tack för det, Gagnefs ridklubb!

Torsdagen startade regnvåt, men cyklarna rullade ändå oförtrutet över två flottbroar in mot själva kommuncentrum, Gagnef, som stod värd den här dagen. Och mycket sevärt fanns här att fly in till undan regnet: den stora kyrkan, Ottilia Adelborgs Spetsmuseum (där svärmade mest kvinnliga cyklister) och den av samma Ottilia grundade Minnesstugu (22 gamla byggnader, trots namnet). Till Alfvéngården borta i Tibble och Hildasholm vid Siljans strand (Axel Munthes bröllopsgåva till hustrun), kom också storfräsarna på sina 90 km.

En fäbodidyll bland många.

"Dalarnas lustgård" kallar sig Dala-Floda, "ett antal byklasar på Västerdalälvens stränder". Hit gick fredagsturerna, nu i vackerväder igen, ringlande längs med och över den friskt strömmande Västerdalälven på bro efter bro. En lustgård - absolut! I Kvarna kulturre-servat blev vi nog längst kvar, klivande mellan vadmalstamp, pärtmaskin, kolningsplats och tjärdal. Och girigt slukande nygräddade kolbul-lar.

Vår fullmatade dalavecka fick sin stilriktiga avrundning här – i Dala-Flodas Strandbacken. God mat och en rejäl svängom hör ju en jordisk lustgård till.

CTV-99
199

KARLSKRONA 1/8 – 7/8 1999

Efter tolv år fick CTV än en gång gästa Karlskrona – nu en ännu stoltare stad, sedan man i december -98 blivit upptagen på UNESCO:s världsarvslista. På 33 öar i den blekingska skärgården är staden byggd, och med dimensioner på torg och tempel som då på 1600-talet anstod en självmedveten Stormakt. Det nya Marinmuseet i "Örlogsstaden Karlskrona" var därför ett givet besöksmål, när tid blev över efter dagens cyklande.

Över 500-talet cyklister, från Frankrike, Ryssland, USA och, förstås, hela avlånga Sverige, lyste solen ihärdigt varenda dag. Ganska frestande var det därför att på måndagen bara bli kvar ute vid Skärva herrgård, varvsamiralen af Chapmans sommarbostad, denna harmoniska 1700-talsförening av antikens ideal och gamla nordiska byggtaditioner. Och lummigheten runt Nättraby 1100-talskyrka vid sin stilla å gav samma ro i själen. För Pampigheten denna dag stod Blekinges enda slott, ätten Wachtmeisters Johannishus.

Så blev det tisdag, en vindsvept dag för öar och kustbygd. Överskeppning i omgångar av alla 500 till Tjurkö, stenhuggarön; idyll idag men med många minnen från det tunga hantverket i gången tid. Över raden av sammanbundna öar rullade vi så in mot fastlandet igen: över Sturkö med sin frestande kafékvart, Skällö, Senoren...och till sist på cykelbana över den sprillans nya, vackert välvda Möcklösunds-bron. Svindlande havsvyer, salta brisar...bara att fylla ögon och lungor! Långtramparna rundade Torhamns udde och vände först uppe vid Kristianopel, "kong" Christian IV:s gamla gränsfästning, som också den andas bara frid och ro idag.

Onsdagens cykelparad genom stan tog förstås nästan aldrig slut. Men sedan, på Bastionen Aurora, räckte i alla fall den härliga stekta strömmingen till allihop.

När Gustaf III besökte Karlskrona uppfördes en port till hans ära. Torsdagen tog oss ut förbi en kopia av den; den står nu som entré till Vämöparken, stadens hembygdspark. Gustav III:s samtida, den gamle varvsamiralen af Chapman, gjorde sig påmind också denna "Östra skogsbygdens" dag. Hans välvda grav påträffades på Augerums kyrkogård. Ett kraftigt vingslag av vår gamla historia förnams vid fredsstenen i Brömsebro; den fred som 1645 gav oss bl a Jämtland, Härjedalen och Gotland. Inslumrade skolkunskaper väckta till liv av 1999 års CTV...

Den gamla exercisplatsen Rosenholm, med intilliggande herrgård, blev fredagens första stopp på vår färd genom "Norra skogsbygden".

Vid horisonten Kungsholms fort, som bevakat Sveriges frihet sedan 1600-talet.

Fridlevstads gamla prästgård från 1600-talet blev nästa. Numera hembygdsgård. Det raraste av allt rart i Blekinge fick långtramparna avnjuta i Holmsjö, kyrkby vid liten sjö och med servering och hembygdsgård på liten ö i den lilla sjön.

Avslutningsbankett på Bataljon af Trolle, minsann! – nära Amiralitetskyrkan där gubben Rosenbom utanför nog fick sig en del slantar under hatten den här kvällen.

ESKILSTUNA

30/7 – 5/8 2000

Över CTV tycks sväva ytterst välvilliga vädermakter. I den gamla "sme"stan Eskilstuna, som på så många andra håll den här sommaren, hade regnet länge vräkt ner – fram till söndagens invigning. Sen kunde vi i full sol rulla omkring i den vänliga sömrlandsnaturen ända fram till fredagen. Då

kom framåt dagen ett par skurar som en nyttig påminnelse om att det finns en bistrare verklighet också.

Måndagen ägnades åt lillasyster Torshälla i norr. Där höll Åsa Brandts berömda studioglashytta specialöppet för oss, liksom Rådhuscaféet vid det gamla torget. Konstnären Allan Ebeling stötte vi på överallt, i form av hans kraftfulla skulpturer av stål. "Tor och bockarna" på en sten ombrusad av Torshällaån var en härlig syn! Bergströmska museigården från 1700-talet hade överlevt stadens brand 1798, i dag höll den öppet för nyfikna cyklister. Men vid Lagersbergs Säteri på återvägen fick vi nöja oss med utsidan. Den ståtliga karolinergården från 1600-talet imponerade stort ändå.

Hur sammanfatta den späckade tisdagen? Vid Sundbyholms slott slappade vi. Några puttrade sen iväg på en flotte, medan andra cyklade bort mot den mäktiga Sigurdsristningen på dess 5 m breda håll. (För sagan om Sigurd Fafnesbane måste här hänvisas till uppslagsbok.) Ett äkta spettkaksbageri à la Skåne fann vi hade förrirat sig hit upp. I Fiholms slottspark låg av och till svettiga cyklister utbredda i grönskan. Guiden i Jäders sevärda kyrka påminde oss om gamle Axel Oxenstierna, för här ligger han begravd.

Onsdagens picknickmål kunde bara bli ett i den här stan: Parken Zoo, med vita tigrar, hejdlöst roliga apor och allt annat spännande ur faunan. CF-kretsens stolthet, den permanent skyltade Lejonrundan, följde vi dit från Fristadstorget som vi nästan lyckats fylla upp under samlingen.

Hos de miljövänande individer som vi är på ett CTV väckte förstås torsdagens besök på Tegelvskolan ett ivrigt intresse. Omutlig miljöprofil är dess signum. En broppning vid Kvicksund bjöd senare på lite extra dramatik. Desto tydligare kändes sen lugnet bland de mjuka kullarna på Tumbo järnåldersgravfält. Det spelades ingen jazz och rastades inga hästar den här dagen vid Strömsholms slott. Men parken med sina knotiga lindar och Kolbäcksån som omflyter slottsholmen räckte väl som upplevelser.

Sköna utsikter drar alltid till sig rastande, som här i Kvicksund.

Sista dagen blev mindre rapsgul och mer norrländskt barrskogsgårn. Den gick stilenligt på en del grusvägar, ner mot Näshultasjön. I förbifarten plockade en del åt sig lite svamp, andra hann säkert med ett dopp, för badplatserna var flera den här dagen. Kronan på verket för många blev turen med lilla ångslupen s/s Gerda, Sveriges äldsta i sitt slag. Det var sen, vid Rosenforsparken "nästan hemma", som regnet kom. Men där spelades så vackert för oss under ett paraply, så vem brydde sig om vätan.

För kvällens buffémiddag på Parken Zoo:s Pingvinen finns bara ett ord: magnifik! Och visst blev det dansat också, efter tal, intervjuer och välförtjänta hyllningar till arrangörskretsen.

EKSJÖ/NÄSSJÖ 29/7 – 3/8 2001

Det var snubblande nära att vi blivit utan CTV det här året. Ingen kandidat fanns anmäld och oron var stor för ett glapp i traditionen. Men kunde inte de smålandssega veteranerna i Nässjö tänka sig ett 15-årsjubileum? bönade vi. Med förstärkning av krafter i Eksjö, som då fick bli ny värdort? Visst förtjänade Höglandet både återbesök och nya besök av just cyklister? Och så blev det till sist. Tack, alla sega veteraner och en generöst stöttande Eksjö kommun! Ni räddade kontinuiteten, och vi gladdes nu dubbelt åt alla gåbackar (toppade av utsikter!) och skönt knastrande grusvägar. Liksom åt de blå blänken av många sjöar, som bjöd på svalkande dopp varje dag. För veckan var – vad annars? – solig och varm.

En herrgård (Breviks), en gammal marknadsplats (Hultarps), en medeltidsskyrka (Norra Sandsjö) och Emåns Ekomuseum stod bl a på måndagens sydvästliga meny.

Åt motsatta hållet gick tisdagen och Albert Engström var namnet för dagen. På Movänta badplatskafé berättades dråpliga Albert Engströmhistorier för oss. I Hult, där Albert växte upp, väntade hans litterärt berömda fattigstuga och på kyrkogården han själv med skulpterat huvud på gravstenen. (Läs mer i Bertil Karléns reportage "På spaning efter Albert" i Cykling 1/07.) Planer på att renovera ett gammalt hus, någon? Gratulerar, för där låg Byggnadsvård Qvarnarp som ett överflödande råd- och fyndställe i Eksjöns sydkant.

Vilken onsdag vi fick! Trickcykling och lunchkonsert på Torget, köttgryta på Sjöängens vida grönytor – och plötsligt skälver marken av löpande hästhovar och Föreningen Smålands Husarer stormar in, i granna uniformer modell Å! Rasande grann var också riduppvisningen de bjöd på. På kvällen fyllde vi återigen Torget, nu som hedersgäster på genrepet av Eksjö Tattoo (det 4:e). Internationellt, pampigt, sprittande taktfast. Vilken festlig tradition i denna lilla stad!

Villa Sola var en gång Alice Tegnér sommarviste och det fick besök på torsdagen. Sen var det Nässjöns tur att visa upp sig, med järnvägsmuseum, kulturhus och hembygdspark. De mäktiga stengärdesgårdarna i Snarebo grep om hjärtat. Hur var sådan mänsklig möda möjlig? Imponerade blev t o m norrlänningarna bland oss av Stalpets vattenfall uppe i Aneby. Södra Sveriges högsta är det med sina 19 m. Trevnad fanns där också mitt i bruset, tack vare kafé och hantverksbod. I skogen i

Stilla ro uppe på Skuruhatt...

Stjärneborg kunde vi bara häpna inför den excentriske ingenjören Stierngranats 7 m höga gravpyramid. Hans familjegrav, således.

Efter Sveriges högst belägna bokskog, den i Kvänsås, väntade fredagens Utmaning: backarna upp mot Skuruhatt med hänförande utsikt, och klättringen ner i Skurugatas skuggiga kanjon mellan tvärbranta klippväggar. Ett pirrande och ofta svårklivet äventyr.

Det vandrande krönikespelet "Mellan eld och eld" (mellan stadsbränderna 1568 och 1856) hade vi alla tagit del av någon tidigare kväll, när vår härliga Höglandsvecka fick sin livade avslutning på Eksjö Stadshotell.

VARBERG: 3

28/7 – 3/8 2002

Varbergarna imponerar, inte sant? Premiärvecka, 10-årsjubileum och nu 20-årsdito på bragdlistan – ett dånande leve är det värt! Och vädret? Jag vet att det börjar verka ljug, men: medan Halmstad och Orust dränktes i åskregn, badade Varberg där mitt emellan i solgass hela veckan. Ovädren drog förbi oss ute till havs!

En del kära återseenden blev det förstås för oss som varit med här förr: Bua fiskeläge var lika charmigt och Ringhals bjöd återigen på förfriskningar. Åkrabergs trädgård med minibyn Nasareth och den drömska gamla Bolsestugan (se Varberg:2 -92) kändes det lika svårt att slita sig ifrån. Men måndagen började vid Apelviks kyrkogård, där fattiga tuberkulosbarn, ofta från Norrland, fick sin sista vila efter vård här som inte hjälpt. En sorgmodig påminnelse om ett grymt Fattigsverige. Derome Träbearbetningsmuseum gav oss däremot en ljus och allsidig inblick i trädets kulturhistoriska betydelse för Sverige. Vi med sval inställning till betong tog ivrigt till oss detta ur info-broschyren: "Att arbeta med trä är på sitt sätt att arbeta med naturen själv."

Inland, skog och sjö präglade tisdagen, liksom raden av kyrkor från Gödestad till Nösslinge. Världsarvet Grimeton med sina 127 m höga antenntorn fick (åter)besök, så också Åkulla friluftsparadis. Men Bockstens mosse, där Bockstensmannen hittades en gång, fick långtramparna nu begrunda för första gången. Kanske shoppade de också i förbifarten på Ge-Kås i Ullared.

Slänterna på Getterö-halvön prunkade av färger, när över 400 kulörta cykeltröjebärare bredde ut sig där på onsdagen. Efter pinglande stadsparad givetvis, tätt förbi en valtalande Gudrun Schyman på torget! Den 5-faldige SM-vinnaren i cykeltrial, Martin Kleiward, fick med sin uppvisning vårt eget mer behärskade pedalerande att framstå som oändligt bekvämt.

Kattegatt glittrade i kapp med alla oss "bekväma", när det på torsdagen bar söderut. Strändnära gick turlarna, via Träslövsläge och Gamla Köpstad naturreservat ner till Morups Tånge, där även icke-ornitologer gärna dröjde bland vadarfåglarna vid en av Sveriges finaste fågellokalerna. De strongaste tog sig genom Falkenberg ända ner till Skrea strands två kilometer av sand och dyner. "Badstugornas paradiset och Sveriges bästa sandstrand" kallar man sig där.

Munkagårds Jordbruksgymnasium fick intresserade besökare också detta jubileumsår, det blev på fredagen. Himmelrikets sommarland fångade säkert upp en del sedan, för att inte tala om Charlottas pensionat med

400 CTV-trampare bredde ut sig på Getterö-halvön på onsdagen.

kakbuffé och väfflor! De flesta hann nog också fram till Öströo fårfarm med gårdsbutik, då långturen var ovanligt kort denna dag.

Den 3:e varbergsveckans kansli hade inrymts i Nöjesparken uppe i stan, och på samma ställe skämdes vi på avskedskvällen bort med en flott tre-rättersmiddag – ett riktigt jubileumskalas!

SIGTUNA

27/7 – 1/8 2003

När stockholmskretsarna i Norrort och Innerstad ville axla en CTV-vecka blev det till att söka sig utanför huvudkommunen. Mindre städer med omgivningar är ju det idealiska för en CTV. Och där fanns nu Sigtuna – idealiskt idyllisk och samtidigt närliggande. Svea rikes äldsta stad därtill, anlagd omkring 980.

Och omgivningarna? Gammal rik uppländsk kulturbygd, som andas historia vart man kommer. Måndagen började pampigt med guidning i Roserbergs slott, ett av våra tio kungliga, med en av Europas bäst bevarade 1700-talsinteriörer i empire. Gamle kung Nordians hög blev dagens rast- och utsiktsplats framför andra. Raden av gamla kyrkor – Norrsunda, Skånåla, Markim m fl – balanserade mot Nutiden i form av Arlandas nya bana 3 som touchades i sydänden.

Slott, kyrkor och herrgårdar radade upp sig även under tisdagen: Eriksunds säteri från 1600-talet, Håtunholms gustavianska gård, Håtuna kyrka (där vi blev påmind om Håtunaleken), Håbo-Tibble med sin "nygamla", prisbelönta kyrkby, Yttergrans och Övergrans kyrkor. Här i trakten växte statarbarnet Jan Fridegård upp och hans museum mitt emot kyrkan stod öppet för oss. I Bålsta hittade många till ett spralligare museum, det som Lasse Åberg byggt upp runt sin älskade Musse Piggfigur.

Onsdagens picknick avnjöts i en slottspark, var annars? Änkedrottning Hedvig Eleonora fick det "lilla lantslottet" Steninge som kärleksgåva – minsann! – och Tessin d y som ritat utsåg det själv till sitt mästerverk. Efter guidning i slottet fick ögat ännu mer att njuta av i den långa Stenladugården med utställd skön konst. Och åter i staden kunde våra cyklande damer frossa vidare i en makalös utställning av lapptäcken. Turligt nog fanns bänkar utanför, där lätt resignerade herrar sågs väntande å rad.

Filmen "Rid i natt" spelades in i Viby by strax utanför Sigtuna, och dit styrde vi först kosan på torsdagen. Denna lilla klungby från 1800-talet har förblivit oskiftad och är med sin knuttimrade charm som gjord för utflykter. Storfräsarna kom sig ända upp bortom Linnés Hammarby den här dagen. Men genom Knivsta kom vi alla och kunde söka välbehövlig svalka i Särstabadet. (För jag sa väl, att solen gassade hela veckan?) Av dagens alla kyrkor lyser särskilt Odensala i ett förklarat skimmer, både för vackra interiörmålningar och församlingsgårdens kaffeservering.

Fredagen blev Skoklosters dag, med timplång guidning genom detta Carl Gustaf Wrangels omsusade praktslott från 1600-talet. Allt här lyste,

Vid Steninge slott avnjöts onsdagens picknick.

glänste och överväldigade, nog sagt. 500 år äldre än veckans alla runstenar var Hästkampstenen i Häggeby. En bildsten, nämligen. Och utanför skolmuseet där sågs svettiga cyklister utspilda i gräset inför sista knycket hemåt.

Veckan avfestades i den Humanistiska läroverksaulan med buffé, allsång, bassång på hemmagjord ryska av Bengt Arvhammar (en högt skattad tradition) och ett inspirerat dansande. Även hambo!

SUNDSVALL

1 – 6/8 2004

Hög tid för en norrlandsvecka igen, då det var åtta år sen sist (Östersund -96). Dubbelt lämpligt också därför, att kretsen i Sundsvall fyllde tio år och nu kände för att jubilera med en rejäl arbetsinsats. Heder åt en sådan inställning! En del backar fick besegras runt medelpadsmetropolen, gående eller stänkande, ty sådan är ofta naturen i Västernorrland. Men maken till utförsbackar sen...!

Det började dock så mjukt längs Selångerån och snart förbi Medelpads största gravfält från järnåldern: 40-talet högar på en vid, buktande grönyta. Ortiken och Wivstavarv (där vi fick guidning) har båda historiska roller inom vår pappers- och massaindustri. Merlo slott hör också till bilden: en gång sommarbostad för tysk träpatron, i dag SCA:s centralarkiv. Vi njöt i den skuggiga parken, eftersom solen...(ja, ni vet). Helt nära åt nordost: Bogrundets plantskola, som med sina 55 miljoner skogsplant per år är Europas största. Här sörjs för återväxten i vår nationalskatt – skogen. Bengt Lindströms praktfulla Y vid Indalsälvens delta och Älvens Hus med laxakvariet hörde också till dagens höjdpunkter.

Arbetshistoria präglar i mycket Sundsvallstrakten. Minnesplatsen över Sundsvallsstrejken 1879 blev tisdagens första påminnelse, Svartviks Industriminnen nästa. Det vackra vattentornet där befriade en gång barn och kvinnor från att handskura flottade bräder, men innan dess...det skar i själen. Kägelbanan vid herrgården var ändå skoj att prova. Träpatronerna hade ork över att roa sig. Njurunda Hembygdsgård uppe på Klockarberget har nog aldrig invaderats av så många cyklister. Undra på det, med den uppfartsbacken... Öppen servering, tack och lov, aldrig har väl "doppa" smakat så välförtjänt. Den mångsidige Njurundakonstnären Marcus Lövblads ateljé kunde besökas häruppe. Helt visst hade han förtjänat en vidare berömmelse, kände vi.

Onsdag! Kortege till Torget och vidare i ett kringgående svep (längre men mindre brant) upp på Norra Stadsberget, med fina visningar av Medelpads kulturhistoria. Och Skvadern, förstås!

En 100-årig vattendriven linskäkt som restaurerats fångade de mekaniskt intresserade nästa dag. Tuna kyrka låg bländande vackert invid sjön Marmen, och Tuna hembygdsgård hade både saftkontroll och mycket intressant för visning. Från Selångers medeltida kyrka, nu en målerisk ruin, utgick (utgår?) Pilgrimsleden till Trondheim. De elva mjukt rundade gravhögarna i Högom nära stan gav Norrlands rikaste gravfynd när de undersöktes 1949-50.

*Vid Selångers medeltida kyrkoruin
börjar Pilgrimsleden till Trondheim.*

Så till sist – Alnö! Där Elias Sehlstedt såg "såg vid såg varhelst han såg" finns ingen enda kvar i dag. Däremot sommarstugor å rad med läckraste strandläge, och i alla fall ett litet sågverksmuseum invid den gamla kyrkan.

"Norrländsk sommarbuffé" i själva Stadshuset krönte veckan så flott. (Och den enda kvartens regnskur någon av dagarna var förstås glömd.)

ULRICEHAMN

31/7 – 6/8 2005

Ulricehamn – ännu en av dessa trevna landsortsstäder, som alla vet namnet på men många inte kommit att upptäcka förrän CykelTuristVeckan slår till där! Nå, nu vet många hundra fler vad det handlar om: pittoresk stadskärna, vänlighet, vackra omgivningar. Och just för cyklister en häftig blandning av lättjefull planåkning på asfalterade banvallar och alla grader av svett drivande backighet.

Traktens gamla historia mötte redan vid måndagens första stopp: resterna av den medeltida stormansborgen Vädersholm på sin ö i sjön Mogden. Lite längre fram, i Hökerum, väntade plötsligt Sjuhäradsbygdens auktoriserade jultomte Roy Söderberg med röd luva och stab för att servera oss risgrynsgrot! På menyn stod sedan fågeltorn, badsjö, fornstuga – och till sist en härlig banvallssträcka från Timmele ner mot stan. Förbi Vistabergens skidbacke och Vist kyrka (där Gudrun härjat vilt bland kyrkogårdens träd). Säsongens sista allsångskväll vid Åsundens strand förgyllde sedan vår afton.

Bekvämt, sjökantad start nästa dag, på banvall söderut längs Åsunden. Ett första stopp vid monumentet i Skottek över Sten Sture d y, som danskarna 1520 skadesköt här så illa att han senare avled. Bredgårdsmannen, vem var nu det? Jo, ett 10.000-årigt lik som man på 90-talet hittade i en mosse nära sjön Åsunden. Vi begrundade seklernas gång vid fyndplatsen. I Vegby har den gamla sågplatsen omvandlats till vackra Sjöparken. Och där på Cafét laddade vi upp inför attacken mot Gällstad, Sveriges Triakäntrum. Shopping, shopping, shopping... Återfärd i glesbebyggd "norrländsnatur" – efter en uppförsbacke utan ände vid Köttkulla!

Stadens solgula rådhus bildade fond, när onsdagens kortege nådde Stora torget, där det blev åtskilligt talat. Med Göteborgs två specialimporterade cykelpoliser i spetsen rullade vi så ut till foten av Vistabacken. Där inte bara serverades det mat, det såldes också läckra produkter från den idoga Sjuhäradsbygden. Och cykeltrial-bekantingen från Varberg, Martin Kleiward, visade här att han ingalunda lagt av sig.

Norrut från Ulricehamn kringelikrokar sig Ätran och längs den vackra dalgången njöt vi oss fram på torsdagen. Först till Timmele gamla Gästgivaregård, som stod öppen för oss. 1910 upphörde gästgiveriet, i dag vårdas den som en hembygdsklenod. Ännu en sådan klenod var Staffansgården i Nöre – byggd 1757 och omsorgsfullt renoverad. Stoppet vid Basta Kvarn blev dubbelt uppfriskande, med sitt fräsande vattenfall i bakgrunden och frestande kafé.

På fredagen kom regnet! Generöst! Den spännande visningen genom medeltidsborgen Torpa Stenhus fick därför gärna ta sin tid. Härifrån lät

Cykeltrialbekantingen från Varberg, Martin Kleiward, visade att han ingalunda lagt av. Foto: Bertil Karlén

gamlingen Gustav Vasa hämta sin tredje hustru, den blomstrande unga Katarina Stenbock... Hofsnäs på sin lummiga strandremsa erbjöd ännu en torr fristad i sitt Herrgårdscafé.

Festlig värre blev finalmiddagen i det luftiga tältet vid båthamnen, det som hittills tjänat som kansli. Andrea Bonde sjöng härligt solo, och fick med oss i allsång därtill.

OSKARSHAMN

30/7 – 5/8 2006

Från västkant till ostkust! Oskarshamn fyllde 150 år och CTV inbjöds att bli med bland jubileets figuranter. Någon krets hade vi nu inte i staden, men där fanns den ivriga kommunen och, inte minst, Figeholms-cyklisterna med flera Cykelfrämjare i sina led. Så det ordnade sig! Och vädret skulle väl inte heller bli något problem – maken till solsommars som den 2006 kunde man knappt minnas.

Måndagsturema gick norrut, och 350 illgula säkerhetsvästar lyste varnande mot framstormande bilar en kort sträcka på E22. Sedan blev allt lugnt, och grusvägar. Skrikebo, Järngallra... sällsamma namn i den sköna skogsbygden. Så, efter någon timme, öppnades himlen! Ett störtregn drev in horder av hojare i lador och under täta granar, medan andra trampade tjurigt vidare genom sprutande vattenpusslar. Riktigt hejigt, så länge det varade! Men till lunchrastdags vid Hycklinge Hage hade regnet upphört, solen bröt igenom och allt återgick till CTV:s normala väderordning.

Västerut på tisdagen bjöd de fyra "Tjuståsamälarna" på en varierad konstvandring i solen. Dramatiskt berättades vid Spinketorpet om den stora skogsbranden 1983, som en gnista från tåget antänd. Från Högsbytrakten kom generationer av Greta Garbos förmödrar. Självklart ska då finnas ett Garbomuseum här! tänkte högsbyborna. Ett högintressant sådant blev det! Fråga långtramparna som kom dit. I Åshult kunde vi fråga ut Stefan Johansson, där han slet med stockarna till sina präktiga norska timmerhus. Dagens frossande utbröt vid Dövestads gård, för där serverades kolbullar, våfflor och kaffe. Och gårdsbutiken gjorde affärer.

Soldränkt onsdagskortege ner till Brädholmen. Linné gästspelade med en puff för sitt eget 300-årsjubileum 2007 och Vänersborg bjöd in oss för att där fira CTV:s 25-årsdito. Vimlande picknick sedan i parken till Fredriksbergs Herrgård, denna kulturhistoriskt orörda klenod från sent 1700-tal. (Som också kunde avnjutas interiört vid elegant och humoristiskt genomförda visningar.)

En folkligare 1700-talsklenod gick vi runt och trivdes i på torsdagen: Stensjö K-märkta by, dess klunga av rödmålade hus och kilometervis med gärdesgårdar. Välskötta hagar, fähus, höloft... Galleri Pelargonia visade intressant konst på vägen mot Figeholm – luftiga Figeholm, en gång sjömäns och skeppsbyggares köping, i dag fritidsseglarnas. Från gamla kajen ljöd dragspel, och danssugna cyklister tog sig en svängom.

Söderut på fredagen, mot Påskallavik, där Källströmsgården med konstnären fascinerande skulpturer fick ta välförtjänt tid. Liksom Eneby, ett i minsta detalj återgivet Småland i miniatyr, som Enar Berkeby skapat nära

Danssugna cyklister tog sig en svängom i Figeholm.

Fliseryd. Ska vara en smålänning till sånt! Det har huggits sten också i Småland, och livet som stenhuggare förr kom vi nära i Vånevik. En arbetarlägenhet visades och ett dopp i havet kunde kombineras med besök på Stenhuggarmuseet.

Festlig slutbankett i Folkparken. Måndagens ösregn ett lika festligt minne blott.

VÄNERSBORG

29/7 – 3/8 2007

I västgötastaden Vänersborg, Birger Sjöbergs Lilla Paris, strömmar vi till för att fira CykelTuristVeckans 25 lyckosamma år, njuta av stadens mjuka charm, vackra omgivning och sköna dopp i Vänern. När detta skrivs har av naturliga skäl inget av detta hänt ännu. Men huvuddragen i det ännu icke upplevda följer här, till stöd för minnet framöver:

På måndagen erövrar vi Hunneberg, platåberget som reser sig över västgötaslätten. En del uppförsbackar, gissningsvis – vi kliver väl av och går om det kniper. Ekoparken Halle-Hunneberg med jätteekar och vackra ängsmarker lär hur som helst kompensera för några svettdroppar. I Kungajaktmuseet Älgens Berg där uppe kommer vi skogens konung riktigt nära. Vem vet, kanske också under cykelturen.

Trollhättan blir vår värd på tisdagen och Göta älv ger dagen dess puls: stilla kanal inne i staden, häftigt flöde när dammluckorna öppnas och forsen släpps fri. Kanske kommer också någon biokändis släntrande i vår väg; ett 20-tal långfilmer spelas in i Trollhättan varje år.

Onsdagens picknickmål får bli en överraskning. Men när detta läses vet vi nog.

Ut mot Västerhavet styr vi kosan på torsdagen, till Uddevalla, och kan nu berika vårt marina vetande om de unika, minst 10.000-åriga skalbankarna där någonstans. Det sker på Skalbanks-museet. Det vackra Bohusläns Museum nere vid hamnen berättar om landskapets natur- och kulturarv, men har också en konsthall och välsorterad butik. Åter till Vänersborg kan korttramparna få åka tåg om de vill. Cyklarna följer med flyttbuss.

Norrut ligger det lilla "Sverige i miniatyr" som heter Dalsland. Och ut över Dalboslätten sprider vi oss på fredagen. Där någonstans skapas en Medelhavsträdgård runt ett timmerhus inuti ett växthus – hängde ni med? Som kontrast får vi uppleva det gamla Sverige på gården Bodane med kringbyggnader och mängder av bruksföremål från förr.

Avslutningsfesten lär sprudla av jubileumssstämmning – och de inspirerade krafterna bakom vår 25:e CTV, Vänersborgs kommun och vår egen krets där, bli avtackade med eftertryck!

Dessa cyklar modell ä ska vi inte använda i Vänersborg.

Jubileumsgåvan i Vänersborg. Cykeln är handgjord av en enda 150 cm lång tråd, av Torsten Ottosson, Lärbo på Gotland.

CykelTuristVeckan 25 år

